Aan de heer Karel Bauters, algemeen directeur
Gemeente Deerlijk

TOEGELICHT VOORSTEL VAN BESLISSING

ter agendering op de gemeenteraad van donderdag 29 oktober 2026

Klimaatadaptatie in Deerlijk: lessen uit de historische hittegolf van zomer 2026

Ingediend door: Bert Schelfhout, gemeenteraadslid — fractie Team Deerlijk
Datum indiening: [in te vullen — uiterlijk 5 dagen vóór de zitting]

Toelichting

De klimaatwijziging krijgt meer en meer impact op de volksgezondheid en het welzijn van de burgers, de biodiversiteit en de economie. Er is een onaanvaardbare oversterfte bij mensen. Het aantal insecten en bestuivers daalt met tientallen procenten. Bomen en bossen staan te verkommeren of verbranden. Het Harvard University Department of Economics berekende dat tegen 2050 wereldwijd het bbp zal gedaald zijn met 29 %, alleen al als gevolg van de klimaatcrisis (rampenbestrijding en -preventie, misoogsten, branden, klimaatmigratie, toerismedaling, mitigatie-investeringen, meerverbruik, enz.)

Dit alles lijkt vanuit Deerlijks standpunt een ver-van-mijn-bedshow. Toch zal de Deerlijkenaar dit even goed voelen als de andere wereldburgers. We zijn dan ook van mening dat ook de Gemeente Deerlijk oog moet hebben voor de problematiek en creatief mee naar oplossingen moet zoeken op gemeentelijk niveau.

Hittedoden

Deze zomer werd België getroffen door de dodelijkste hittegolf sinds het begin van de metingen in 2000. Volgens de definitieve cijfers van Sciensano liep de oversterfte tussen 18 juni en 1 juli 2026 op tot 1.747 bijkomende overlijdens, goed voor een oversterftepercentage van 47,8% — het hoogste van alle Europese landen die met een vergelijkbare hittegolf te maken kregen. Voor de hele zomer liep het aantal hittedoden op tot meer dan 3.000, waarvan opvallend veel jongere mensen.

Op basis van de (voorlopige) Europese cijfers lag de oversterfte in Frankrijk op ongeveer 23 à 30% en in Nederland op circa 13%. Binnen België was de impact bovendien zeer ongelijk verdeeld: Wallonië (76%) en Brussel (60,9%) werden het zwaarst getroffen, Vlaanderen kende een oversterfte van 31,4% (682 bijkomende overlijdens). Volgens het KMI was de zomer van 2026 met een gemiddelde temperatuur van 20,3°C de warmste sinds het begin van de metingen in 1833, met 15 tropische dagen tegenover een normaal van 5, en gold de periode van 1 juli tot 15 augustus als de op twee na droogste sinds 1892.

Deze cijfers zijn nationaal en regionaal gekend, maar over de impact op ons eigen grondgebied is weinig geweten. Ik vraag het college dan ook of Deerlijk zicht heeft op het aantal (vermoedelijke) hittegerelateerde overlijdens deze zomer, en of de gemeente hierover gegevens opvraagt of ontvangt, bijvoorbeeld via de huisartsen, de woonzorgcentra of de bevoegde gezondheidsoverheden.

Deerlijk wordt vaak als landelijke gemeente beschouwt, maar de cijfers nuanceren dat beeld. Met 12.670 inwoners (01/01/2024) op 16,97 km² telt de gemeente een gemiddelde bevolkingsdichtheid van 746 inwoners per km² — bijna het dubbele van het Belgisch gemiddelde van 381 inwoners per km² (Statbel). Dat gemeentelijk gemiddelde omvat bovendien nog een aanzienlijk buitengebied; in de effectief bebouwde kern van Deerlijk-centrum ligt de werkelijke dichtheid dus nog merkelijk hoger. Deerlijk-centrum is met andere

woorden wel degelijk verstedelijkt gebied, met alle kenmerken van dien: verharding, hitte-eilandeffect en beperkte ruimte voor water en lucht om hun weg te vinden. Net dat maakt onze gemeente kwetsbaar voor de klimaatuitdagingen die zich nu al aandienen.

Klimaatgerelateerde dossiers

Als raadsleden willen wij daarom nagaan wat het huidige bestuur de afgelopen twee jaar concreet ondernomen heeft om Deerlijk voor te bereiden op meer en langere hittegolven, droogteperiodes en overstromingsrisico, gelinkt aan de klimaatwijziging. Een aantal bestaande dossiers verdient daarbij bijzondere aandacht.

Hemelwater- en droogteplan. Deerlijk beschikt sinds de vorige legislatuur over een hemelwater- en droogteplan, opgemaakt in samenwerking met Aquafin, De Watergroep en Riopact, dat de gemeente opdeelt in twaalf deelgebieden en inzet op infiltratie en hergebruik van hemelwater als antwoord op zowel wateroverlast als droogte. Dit plan werd destijds met de nodige ambitie opgesteld, maar de effectieve uitvoering ervan blijft — voor zover wij kunnen nagaan — vooralsnog beperkt. We vragen het college een concreet overzicht te geven van de acties uit het plan die intussen effectief gerealiseerd zijn, welke in uitvoering zijn, en welk budget hiervoor de komende jaren is voorzien.

Centrumpark. Ook het Centrumpark, waarvan de plannen en ambities in 2022 aan de bevolking werden voorgesteld, verdient een kritische blik. Naar verluidt is in de effectieve realisatie minder groen voorzien dan in het oorspronkelijke ontwerp. Net in een centrumgebied met een hoge verhardingsgraad is bijkomend groen nochtans een van de meest doeltreffende instrumenten tegen hittestress. We vragen het college te verduidelijken hoeveel bijkomende groene en verharde oppervlakte het Centrumpark in zijn huidige, uitgevoerde vorm telt, hoe dit zich verhoudt tot het oorspronkelijke ontwerp, en of bijsturing in de resterende fasering nog mogelijk is.

De Kleine Gavers. Een gelijkaardige vraag stelt zich bij De Kleine Gavers, vlak bij het centrum. Dit gebied werd, in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen en Natuurpunt Gaverstreke, net heringericht met het oog op stadsverkoeling, CO2-captatie, waterberging en -infiltratie. De voorbije legislatuur waren er evenwel ook overlegmomenten met omwonenden van de Stationsstraat over vermeende hinder, en werd een verlaging van het stuwpeil doorgevoerd. Wij vragen het college te verduidelijken of het de ambitie heeft het waterniveau te herstellen naar het oorspronkelijk voorziene niveau als uit de pas opgestarte peilputmetingen blijkt dat, net zoals nabij het Wijmelbroek, er geen effect is op de nabije bewoning. We willen het college erop wijzen dat het verkoelend en infiltrerend effect recht evenredig is met een grotere wateroppervlakte.

Oliebergwijk, Sint-Lodewijk. Tot slot is er de nieuwe wijk in Sint-Lodewijk, waar in samenwerking met Leiedal ontharding en vergroening op de kruising met de Oliebergstraat werd vooropgesteld. Volgens de informatie waarover wij beschikken, zou dit onderdeel van het project momenteel niet doorgaan. We vragen het college te bevestigen of dat klopt, en zo ja, om welke reden dit onderdeel geschrapt of uitgesteld werd, en of er een alternatief voorzien is.

Nieuwe dossiers. We vragen ons af of het College creatief op zoek is naar initiatieven op gemeentelijk niveau die ze kan nemen om de impact van de klimaatwijziging op de Deerlijkenaar te beperken. Worden hiertoe contacten gelegd met andere beleidsniveaus of met organisaties uit het middenveld ? Worden initiatieven van vernatting, beplanting, bebossing, … die concreet al aan het bestuur werden voorgesteld en toegelicht, daadwerkelijk ook voorbereid ter realisatie ?

Schade en lessons learned. Naast voornoemde dossiers willen we het college ook in algemene zin bevragen over de impact van de voorbije droge zomer op het gemeentelijk patrimonium en de gemeentelijke werking.

Heeft de gemeente zelf nadeel of schade ondervonden van de droogte, bijvoorbeeld aan groenaanplantingen, sportvelden, wegverhardingen, leidingen of gebouwen? Welke kosten bracht dit met zich mee? En vooral: welke lessen trekt het bestuur hieruit, en welke concrete maatregelen worden overwogen om gelijkaardige schade bij volgende hittegolven en droogteperiodes te beperken?

Deze tussenkomst is niet bedoeld als verwijt, maar als een oproep tot transparantie en tot een tandje bijsteken. De cijfers van deze zomer tonen aan dat klimaatadaptatie geen ver-van-mijn-bedthema meer is, ook niet voor een gemeente als Deerlijk. Team Deerlijk denkt graag constructief mee over een structurele aanpak, maar dat vraagt in de eerste plaats een eerlijk overzicht van wat er de afgelopen twee jaar wél en niet gerealiseerd is.

Ontwerp van beslissing

DE GEMEENTERAAD,

Gelet op het Decreet Lokaal Bestuur van 22 december 2017, in het bijzonder de bepalingen over het toevoegen van punten aan de agenda van de gemeenteraad door individuele raadsleden;

Gelet op de historische hittegolf van juni 2026, waarbij België volgens Sciensano de hoogste oversterfte optekende van alle Europese landen die een vergelijkbare hittegolf doormaakten (47,8%, 1.747 bijkomende overlijdens tussen 18 juni en 1 juli 2026);

Overwegende dat Deerlijk, met een bevolkingsdichtheid van 746 inwoners per km², en zeker de centrumkern, een verstedelijkt karakter heeft dat de gemeente kwetsbaar maakt voor hitte- en droogtestress;

Overwegende dat de gemeente beschikt over een hemelwater- en droogteplan waarvan de concrete uitvoeringsgraad niet gekend is bij de gemeenteraad;

Overwegende dat verschillende recente of lopende projecten (Centrumpark, De Kleine Gavers, de Oliebergwijk in Sint-Lodewijk) een rechtstreekse impact hebben op de klimaatrobuustheid van Deerlijk, en dat hierover bij de gemeenteraad onduidelijkheid bestaat,

BESLUIT:

Artikel 1. De gemeenteraad neemt kennis van de toelichting over de impact van de hittegolf van zomer 2026 op België en op Deerlijk, en van de daaruit voortvloeiende vragen.

Artikel 2. De gemeenteraad verzoekt het college van burgemeester en schepenen om op de eerstvolgende zitting, en uiterlijk op die van januari 2027, een schriftelijk voortgangsrapport voor te leggen met:

– een overzicht van de reeds uitgevoerde en nog geplande acties uit het hemelwater- en droogteplan, met tijdspad en budget;

– een stand van zaken van de groenrealisatie in het Centrumpark ten opzichte van het oorspronkelijke ontwerp;

– een toelichting bij Gemeentelijke ambities inzake het waterbeheer op De Kleine Gavers en de gevolgen daarvan voor het waterpeil;

– een duidelijk antwoord over de stand van zaken van het onthardings- en vergroeningsproject aan de Oliebergstraat in Sint-Lodewijk;

– een overzicht van de schade of hinder die de gemeente zelf ondervond door de droogte van zomer 2026, de daaraan verbonden kosten, en de lessen die het bestuur daaruit trekt.

- Een overzicht van de initiatieven die de Gemeente in de toekomst wenst te nemen om de klimaatimpact op onze dorpskern leefbaar te houden.

Artikel 3. De gemeenteraad verzoekt het college om, in overleg met de bevoegde gezondheidsactoren, na te gaan of er voor Deerlijk cijfers beschikbaar zijn, of kunnen worden opgevraagd, over hittegerelateerde sterfte op het grondgebied tijdens de zomer van 2026.

Bert Schelfhout
Gemeenteraadslid — Team Deerlijk

Jan Feryn
Gemeenteraadslid — Team Deerlijk

Bronnen: Sciensano/VRT NWS (8/7/2026); KMI (meteo.be, zomeroverzicht 2026); Euronews (3/7/2026); Statbel (bevolkingsdichtheid België); Wikipedia (Deerlijk, cijfers bevolking/oppervlakte); interne dossiers en briefwisseling gemeente Deerlijk 2021-2024 (hemelwaterplan, Centrumpark, De Kleine Gavers, Weerbaar Waterlandschap Slijpbeek/Oliebergwijk).